

DM

röviden

Alkatrészek a Zsigulikhoz

A veszprémi Bakony Művek négyféle alkatrészt gyárt Zsiguli személyautókhoz. A kezdési nehézségeken túljutva — jobb üzemszervezéssel és technológiai korszerűsítéssel lehetővé vált, hogy az idén már háromszázezer garnitúra alkatrészt állítson elő a gyéregység. Képünkön: készülnek az ablaktörők.

FEJLŐDŐ HÁZIIPAR TÁPÉN

A Tápéi Háziipari Szövetkezetben egyre több terméket — gyékényszőnyegeket, lakberendezési és egyéb cikkeket — készítenek. Nagy az érdeklődés a több mint 700 bedolgozót foglalkoztató szövetkezet termékei iránt, s ez tükröződik a termelés növekedésében is. Idei tervük már 50 millió forintos érték előállítását irányozza elő, de várhatólag ezt is túlszárnyalják: az első fél évben ugyanis már elérték a 30 milliót a szorgalmas tápéiak.

VIRÍT A NAPRÓZSA

A solti országút mentén, a fülöpházi homokbuckákon, ahol évszázadok óta háborítatlan a táj, a sok csapadék után gazdag a vegetáció. A Közép-Európában egyedül itt virít a naprózsa sárga virága. Az esőzések után másodszor is szírmot bontott az érdekes növény.

A főnök

Alkonyattájban két munkás ballag hazafelé.

— Mit gondolsz, a főnök szereti a nőket?
— Azt hiszem, igen.
— Szeretném tudni, vajon örömet lel-e a szerelemben?
— Bizonyára, mert különben azt is velünk csinálná.

KUMUKAHI

A Hawaii-szigeteken átlátó búvárhajót építettek és próbálták ki. Az újszerű vízijármű a „Kumukahi” nevet kapta. Kétfőnyi legénységgel 90 méter mélyre merülhet alá. Az oxigénkészlet 16 órára elegendő. A „Kumukahi”-t villanymotorok hajtják, amelyeket olomakkumulátorok táplálnak. A hajótest akrilgyantából készült, néhány része pedig vasszerelvényekkel megerősített üvegrósból. A búvárhajó rendelkezése a partmenti tengerövezet kutatása.

Menés a kincs után

Sok manapság a hazai turista és a külföldi idegen városunkban, programjuk jórészt a dómterti színtételek nézése, a különféle kiállítások megtekintése és aztán a vendéglő után kis Tisza-nézés, ülés a padokon, anzikszok irdogálása, apró ismeretségek kötése. Így is sok a „munkanélküli” városlátogató. Pedig ebéd után mindig akad egy-két óra, amikor jó lenne békés lélekkel ismerkedni népünk múltjával. Olvasható is a Délmagyarország naplósorában a tápéi néprajzi kiállítás, hogy ott van, a Juhász Gyula művelődési otthonban. Aki nagyon szorgalmas plakátböngésző, talál is a plakátrengetegben erről a kincses kiállításról sematikus nyomott plakátot, hogy déltől megtekinthető. Az idegen — hazai és külföldi egyaránt — nemigen vásárol helyi lapot.

Ugyan mennek-e Tápéra néprajzot nézni ilyen fel nem világosított emberek? Erre voltam kíváncsi. Hiszen a városnéző autocar is megáll a régi hajóállomáson — és egy fénykép a Maros felé, ennyi az egész; pedig mehetne Tápéra is, ha az Idegenforgalmi Hivatal törődne vele.

Még feltűnő reklámja sincs népünk kincsét érő tápéi kiállításának. Biztosan nem könnyű dolog a néprajz szakma ma sem. Elindultam gyalog, mint turista, hiszen így haladtomban szépen beegyalogolok a tápéi szilvafák alatt, kék ablakfák és új házak során, és látva a dologidőben teljesen üres utcákat, egy-egy udvarban öregeket, meg autót, s végül a kultúrház előtt a plakát-táblát; falusias emlékek ébrednek bennem, a napszitta vén palánkok, ajtók, egy vénséges gazos portán kaszázó barnabőrű idős ember látványa végleg a gyermekkorba hoz vissza, amikor a Gömör vármegyei lankákon játszottunk, aztán a ládházai birkás jut eszembe, aki főleg

botokat faragott pénzért, és az állomáson árulta felesége 1923-ban. Az élet gyökereit éreztem ilyen dolgokra gondolva, és mikor beléptem a kiállításra, szép rendben sorakoztak a festett és faragott székek, ládák, pipatartók, lóca, asztal, kézi mángorlófák, pásztorbotok, borotvartartó dobozok. Sok egyéb még, pruszlikok, vőfélykalap a termő élet jeleivel koszorúzza, ünnepi ruhák, régi fényképek. Szeged és környéke néprajzi kincseiből.

Bár minden lámpa égett a nagyteremben, a szinpad függöny szép redős, nyugalmas tablója aláhúzza a fémhálót. Annyi fáradt zöld, megvilásló csengő, vörös, okkerek kábult karcos lapjai és vékony keszű barna és fekete vonalak a fák, és a ruhák nemes színe lapult a szétszórt fényben, hogy nem tudtam igazán szemügyre venni mindegyiket. Mert talán nem sejtjük, hogy ezek az értékes darabok kiemelését kívánják? Például a figurákkal mondatokkal végigfaragott, botok megérdemelnének egyenként függőleges üvegburát, ahol jól körülnézhetnénk őket, és megismerhetnénk annak az embernek kedvét és gondolkodását, aki csinálta. Hiszen a kiállításon ismerkedni akarunk. Megtanulni a már nem ismert művészetünket.

Horribilis összegbe került a plakát, mondja a vezető, és magunkra vagyunk utalva, a kultúrház. Juhász Antal érdeme főleg, hogy ez van. — No persze, és az övé. Azt mondja napi harminc látogató van ilyen rossz reklám mellett is.

Jártak itt helybeliek, szegediek, de eljöttek kanadai atyafiak és csupa franciák is. Ajánlották nekik hozzáértő barátok... És ott mászkál az utcákon a „már mindent láttam” turista és nincs senki, aki megszervezze őket egy rövid kiruccanásra a Tápén kitaró népi kincs megtekintésére. Még van idő ezt helyrehozni. Ne legyünk olyan sze-

rények. Ilyen gazdag folklór anyagból a németek mi mindent csinálnának, nem sajnálnák azt a kis pénzt. Hiszen megterül az, nem a dolgot vinnének haza, sajátos népi kultúra emlékeit, és ez többet érne mint teszem azt az ajándékboltokban az elgiccselten készült nem népi valamiféle szegedi emléktárgyak. Hát ha valakinek eszébe jutna, hogy olyan pásztorbort, botot, ládát, asztalt, borotvartartót másolna tisztaszívű műgonddal, egy, több művészember — milyen sokat adna a hazánkat ismerni akaróknak. Kiskulcsok milliárdjai hirdetik szerte a világon emléktárgyakat, sok lesz már belőle. Az iparművészet megújulása nem lenne nehéz dolog, ha az iparművészek a forráshoz hajolnának le, a forrás a Móra Ferenc Múzeum néprajzi anyaga, s most egy kis része ott látható Tápén. Falun. Jó hangulatú környezetben.

Nem hangosság és hencsérés, ha népi kultúránk darabjait fénybe állítjuk, reklámozzuk. És jó lenne, ha lennének magyarázó feliratok, némi kitanító prospektus, mert mi magyarok is nagyon gyengécskén állunk saját kultúránk ismeretével. Talán egy tízperces magnóbeszéd is kellene, egyszóval a szomjas szemnek titkokat fellebbentő tudás is kellene.

Ugyan a túlparton táborozók voltak már megnézni ezt a kiállítást? Talán baj van ezekkel a kiállításokkal? Az emberek azt képzelik, hogy hevenyészett kirakat az egész? Pedig laikus is láthatja, hogy sok szakszerű nyomozás és értékelés útján hordták egybe ezt az anyagot is. Nem „kötelező” kiállítás ez; sendes órán elmerülni szeretőknek való, olyanoknak, akik szeretik látni a biztos földet, akik elűnt életek, nyájak, otthonok, esküvők, vigasságok és verekedések, búsongások és kurjantások lapidáris, olykor szürrealista izű figurás véseket és színezéseket szívenűtő, szép, copott és nemes erejű világában újra érzik a föld, a természet és az ember egyre-másra szövetséges összebörölését.

Vincze András

LOTTÓTÁJÉKOZTATÓ

A Sportfogadási és Lottó Igazgatóság tájékoztatása szerint a 32. játékhéten öt-találatos szelvény nem érkezett. Négy találatot 35 fogaadó ért el, nyereményük egyenként 114 ezer 704 forint. Három találatot 3986 fogaadó ért el, nyereményük egyenként 504 forint. A két-találatos szelvények száma 129 907 darab, ezekre egyenként 19 forintot fizetnek.

REPÜLŐGÉP-SZERENCSÉTLENSÉG

Lezuhant egy belföldi légitársaság utasszállítója, közvetlenül az egyik új-delhi repülőtérre való leszállása előtt. A gépben 14 utas és négyfőnyi személyzet tartózkodott, valamennyien indiai állampolgárok. Egy szóvivő közölte, hogy mindnyájan meghaltak.

KONCERT A DÓMBAN

Lehotka Gábor és a Szalatsy István vezette szegedi szimfonikusok adnak koncertet holnap, hétfőn este 8 órai kezdettel a Dómban. A filharmonia nyári évadjának utolsó hangversenyén Bach és Händel művei hangzanak el. Közreműködnek Berdál Valéria (ének), Román Zoltán (fuvola), Kovács Kálmán (trombita) és Csala Benedek (continuo).

ELLA FITZGERALD ELHAGYTA A KÓRHÁZAT

Hazatért a kórházból Ella Fitzgerald, a világhírű amerikai néger dzsesszenekeső. A művésznő bal szemét lézerkezelésnek vetették alá. Fitzgerald most több hónapig pihenni fog és valószínűleg csak októberben lép újra színpadra.

Árpád-kori vasolvastó kemence maradványaira bukkantak

A Rudabányai Érc- és Ásványbányászati Múzeum értékes ipartörténeti és munkaszemlék emlékekkel gazdagodott a nyári hónapokban. A régi, elsárgult okleveleket és a bányászokdásra vonatkozó tárgyi leleteket a múzeumbarát kör tagjai kutatták fel a levéltárakban és a környező falvakban. 1272-es dátummal olyan írásos anyagot találtak, amely először tesz említést a vasércteleppel szomszédos Alsótelekes községről. A település vezetői az

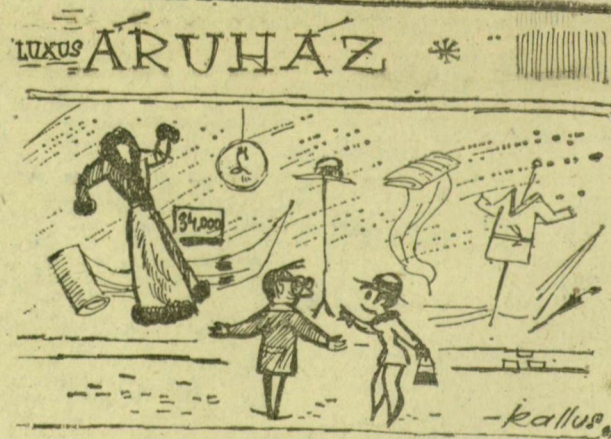
okirat alapján ettől az időtől számítják községük fennállását és a hétszáz éves évfordulót össze ünnepi tanácsülésen köszöntik. Előkerültek olyan dokumentumok is, amelyek a munkaszemlék kialakulásának kezdetén íródtak.

A különböző jegyzőkönyvek és jelentések a rudabányai bányászok első sztrájkjáról tudósítanak. Beszámolnak az 1882-ben kirobbant sztrájk okairól, a dolgozók bérköveteléséről, a sztrájk elfojtásáról és az elítéltek névsoráról.

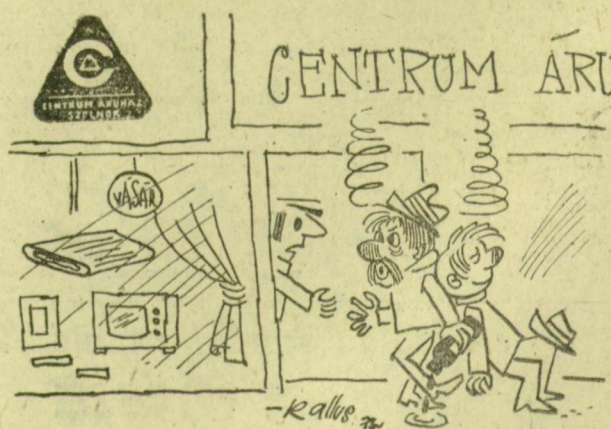
Az elmúlt napokban Alsótelekes község határában, az Ördögárok völgyében, vasérc után kutatva Árpád-kori, az eddigi vizsgálatok szerint a 10—11. századból származó kis vasolvastó kemence maradványaira bukkantak.

A földbe ágyazott kemence mellett megtalálták fűtatócsövét és az olvasztásra előkészített rudabányai barnavasércet. Az Árpád-kori vasolvastó kemence kiemelésére a napokban kerül sor, s azt konzerválás után a múzeumban kiállítják.

Vágy és rémület

Szakosított vásárlók

Gyümölcsbomba

Egy 29 éves fiatalembert vel, majd eltávozott a lakásból. Amikor a ház elé ért, meghallotta barátnője hangemeletről megcélzották egy 20 kilós görögdinnyével. A rendőrség jelentése szerint a fiatalember csúnyán összevesszett a vele közös háztartásban élő 25 éves barátnőjével, majd eltávozott a lakásból. Amikor a ház elé ért, meghallotta barátnője hangemeletről megcélzották egy 20 kilós görögdinnyével. A rendőrség jelentése szerint a fiatalember csúnyán összevesszett a vele közös háztartásban élő 25 éves barátnőjével, majd eltávozott a lakásból.

DÉLMAGYARORSZAG

A Magyar Szocialista Munkáspárti Szeged városi Bizottságának a lapja. — Megjelenik tétő kivételével mindennap, hétköznap és vasárnap 12 oldalal. — Főszerkesztő: F. Nagy István. — Szerkesztőség és Kiadói Hivatal: Szeged, Magyar Tanácsköztársaság útja 10. Telefon: 13-535, 13-003. — Felelős kiadó: Kovács László. — A lapot nyomja: Szegedi Nyomda Szeged, Bajcsy-Zsilinszky utca 22. — Index: 23 053. — Előfizetési díj egy hónapra 20 forint.